

LĒDURGAI 800

DARBA GRUPAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

Nr.4
07.2011.

Jau labu laiku gaisā virmo SVĒTKI, radot dīvainu satraukumu lēdurdziešu prātos... Šis satraukums liek zināt, izzināt, kopt, sakopt un sekot līdz tam, ko dara vai nedara kaimiņš.

Šoreiz ceturtais – pēdējais Lēdurgai 800 izdevums. Mazliet žēl, jo, lai gan pēc svētkiem noteikti būs pagurums, tomēr jau tagad šķiet, ka pietrūks tā satraukuma un rošības... Lai pēc svētkiem paliek gandarījuma sajūta visiem – gan lēdurdziešiem, gan ciemiņiem!

Ilze Kļaviņa

Lēdurgai un lēdurdziešiem

Lēdurgai 800 Foto: Madara Audzēviča

Tuvojas 800 gadu, kopš vēsturē izskanējis un senos rakstos ierakstīts Lēdurgas vārds. Krimuldas novadam un īpaši Lēdurgas pagastam tas ir ievērojams notikums, kuram nu jau vairākus gadus gatavojas visa sabiedrība, kura uzskata sevi par piederīgu šai vietai gan tagad, gan senāk.

Varam būt gandarīti, ka ar Lēdurgas vārdu tiek minēti dažādi ievērojami notikumi senatnē un šodien. Šeit dzimuši, dzīvojuši, strādājuši ievērojami jaudis, kas nesuši šīs vietas slavu un visas Latvijas vārdu plašajā pasaulē. Šī vieta jau izseni raksturojas ar čakliem darba devējiem, izglītības veicinātājiem, aktīvas kultūras un sabiedriskās dzīves veidotājiem.

Izsaku pateicību ikvienam, kurš iesaistījies šī lielā pasākuma veidošanā, sakopjot apkārtni, gatavojot plāšo kultūras programmu, īpašs paldies grāmatas par Krimuldas novadu veidotājiem, paldies ikvienam, kas ļems daļību šo svētku programmā.

Aicinu ikvienam būt šī ievērojamā notikuma daļniekiem, godam uzņemt viesus, parādīt sevi no labākās pusēs, kas dotu impulsu Lēdurgas nākotnes attīstībai.

Novēlu visiem priecīgus svētkus Lēdurgas 800 gadu jubilejas pasākumos!

Juris Salmiņš, Krimuldas novada Domes priekšsēdētājs

Ir svētku laiks un ir ikdiena. Darbīga, skarba ikdiena rada skaistus un piepildītus svētkus. Paldies visiem, kas strādājuši, lai Lēdurgas 800 gadu jubileja izdots skaista, paldies visiem, kas rūpējušies, lai Lēdurgas vārds skanētu! Novēlu, lai ikdienas rūpes neaizēno svētku prieku!

Juris Liepa, Lēdurgas pagasta pārvaldes vadītājs

„Ja cilvēks apmetas kādā zemes stūrī uz dzīvi, viņš, papildinādams zemes augļību, papildinās arī pats”, saka Edvards Virza savos „Straumēnos”. Arī mūsu Lēdurgā nedzīvo tikai tie, kas šeit dzimuši, augusi, dzīvojuši paaudžu paaudzēs. Tie, kas mēs šodien dzīvojam Lēdurgā, visi esam lēdurdzieši. Dzīvesvieta un cilvēki uzliek arī savus pienākumus un atbildību. Vai mēs to pilnā mērā apzināsimies, jāatbild katram pašam. Taču kopumā mēs te varam pilnvērtīgi attīstīt savas radošās spējas, smelt gara gaismu atvērtām plaukstām, darboties, piedalīties, radīt, vadīt, saimnieket. Mēs nekad neesam bijuši nomale un normālnieki.

Nu mums ir svētki. Pirmo reizi. Lieli. Vai esam tiem gatavi? Vai visi kopā esam strādājuši, lai pagasts izskaitītos sapostis un pievilcīgs ne tikai viesiem, bet arī pašiem? Paldies visiem, kas ir pūlējušies un strādājuši gan katrs savā sētā, gan arī tiem, kas ar sirds siltumu un degsmi veidojuši skaistus vaibstus pagasta sejā. Vai svētku izdosies, tas būs atkarīgs no mums pašiem – katra atsevišķi un visiem kopā. Svētku noskaņu radīsim paši. Īstam un patiesam priekam nevajag zvaigznes no debesīm, jāprot priecīties pat par it kā nieku. Kas to prot, tas bagāts dvēselē. Ja dvēseles atvērsies, tad svētki būs. Bet pāri visam mācīsimies mīlēt savas mājas, savu zemes stūrīti, cits citu un lūgsim:

Dievs, sargi mūsu Tēvu zemi!
Un mūsu mazo Lēdurgu!
Dievs, tādu likteni man lemi,
Lai tās kā svētumu sev turu.

Lai mums visiem veicas!

Rita Bērziņa, „Kamoliša” valdes priekšsēdētāja

Skats pār lēdurgas ezeru Foto: Madara Audzēviča

Katrai vietai un katram cilvēkam jādzīvo ar savas vērtības apzināšanos. Mēs varam būt lepni, ka tikai nieka 10 gadi šķir Lēdurgas senvēsturi no Rīgas senvēstures. Latvijā nav daudz vietu ar tik sirmu, apzinātu pagātni. Vēl strādājot pagasta padomē pēc Latvijas neatkarības atgūšanas kopā ar toreizējiem deputātiem iemām, ka Lēdurgas 800 gadu jubilejai jāgatavojas un svētkiem jābūt. Šodien patiesīs prieks, ka Lēdurga saposta svētkiem un tajā daudz jaunu akcentu.

Rītos es savu Lēdurgu sveicinu pa logu veroties miglas piepildītā Aģes iekrakas plašumā un allaž klāt ir doma par dabas varenumu, par seno, plašo, kuģojamo ūdens klāju. Senāk jaudis stāstīja par Lēdurgu kā vienu no varenās Hanzas savienības ostām, arī par nezēlīgo laiku, kas ļāva šeit ieceļot sāmsaliešiem, apkaut vietējos un izveidot te savu atbalsta nocietinājumu tālākiem sirojumiem Vidzemē...

Vakaros bieži lūkojos, kā saulriets rotājas baznīcas tornī. Arī tā ir varena mūsu pagātnes garīguma un apgaismības liecība. Merķeļa vārdu nes daudzas piemiņas vietas Latvijā, bet Lēdurgā Merķeļu dzimta dzīvojusi un darbojusies ne dažus, bet veselus 17 gadus! Šie un vēl daudzi citi fakti gadsimtiem cauri likuši izjust dziļu pietāti pret savu dzimto vietu Lēdurgu.

Lēdurga ir mana bērnība, skolas gadi, jaunība un te nostrādātie 27 gadi. Katrā laikā izdzīvotas kādas īpašas emocijas, bet nekad neesmu jutusies nekādus kompleksus tāpēc, ka lielāka mūža daļa aizritējusi tikai un vienīgi Lēdurgā. Drīzāk tas ir bijis lepums par to, ka sevis apliecināšanai nav bijis nepieciešams aizklejot citviet. Zinu, jo tie daudzus, gan savus skolas biedrus, gan bijušos skolēnus, kas Lēdurgu atceras kā savējo ar vislielāko mīlestību. Ir kāda īpaša fotogrāfija - talismans, tumsā nofotografēta ceļazīme LĒDURGA, kas saglabāta daudzu foto galerijās un runā pati par sevi.

Sodiens ir mirklis gadsimtu ritējumā. Mēs piedzīvojam Lēduras astoto simtgadi un mums visiem, kas sevi uzskata par lēdurdziešiem, šobrīd jārūpējas par to, lai šī vieta būtu dzīva, augtu, attīstītos, būtu atpazīstama un atstātu liecības nākotnei. To var izdarīt tikai tad, ja patiesi izjūt mīlestību un piederību savai dzimtajai pusei. Lai mīlestība pret savu Lēdurgu mums visiem saglabājas paaudzēs arī turpmākiem gadsimtiem cauri.

Ar sveicienu, lēdurdziete Gaida Lāce
22.07.2011.

Lēduras ozolu aleja Foto: Madara Audzēviča

Kopjot savu sētu, kopju savu dvēseli...

Lēdurgā ir daudz skaistu, sakoptu vietu. To ikdienā paši saimnieki nepamana, jo šķiet, ka „es jau neko, kas tad tur ir ko redzēt...”

Tieši tāpēc konkursam „Sakopta sēta – mana velte Lēdurgai 800” lūdzām pieteikt savu vai kaimiņa sētu. Un – prieks, ka kaimiņi novērtē skaisto sev blakus. Šobrīd konkursam pieteiktas 22 Lēduras pagasta sakoptākās vietas.

Lēdurdzieši gatavojas svētkiem. Krustīnu saimnieks Andris Šemetā Lēduras - Straupes ceļa malā ieveidojis oriģinālu kompozīciju ar aicinājumu piedalīties Lēduras 800 gadu svītinābās.
Attēla - Andris ar savu mazmeitu Flēru.

foto: Madara Audzēviča

Lēdurga vasaras rītā Foto: Madara Audzēviča

Tiesa gan, lietislo sieviešu apvienības „Pilādzīts” vadītāja un idejas autore Sandra Zvidriņa aptaujāja katras konkursam pieteiktās vietas saimniekus, lai saņemtu piekrišanu un atlauju 1.augustā apskaitīt, fotografēt un vērtēt. Žūrijas komisija (Sandra Zvidriņa, Ingriða Brakovska, Gunīta Ozoliņa, Vita Segliņa, Anita Krustīņa, Karolis Treijs) rezultātus apkopos un 18.novembra svētkos tiks pasniegtas īpašas piemiņas veltes sakoptākajai laukai sētai, privātmājai, iestādei, dārzam, daudzdzīvokļu mājai. īpaša balva paredzēta Lēdurgai 800 labākās vides reklāmas autoram.

Paldies visiem, kas pamānīja skaisto sev blakus! Vēl jo viļētos, lai labi iesāktajam ir turpinājums un sakoptas tiek arī tās Lēduras vietas, kas to vēl jo gaida. Un vietas, kas jau ir sakoptas, KATRS rūpīgi ikdienā cestos saglabāt tīras un kārtīgas. KĀDS cits Tavā vietā to nevar izdarīt...

Sandra Zvidriņa, Ilze Kļaviņa

Šodienai

Celjs nav kaisīts smalkām rozēm. Ja ir apņemšanās, mēs paši to varam nokaisīt arī ar margrietīgām vai citām jaukām puķēm. Nav jādomā par to, ka nākotnē varētu būt labi, jo labi jau VAR BŪT ŠODIEN.

Pasaule ir tiesi tāda, kādu cilvēki to veido. Būtu labi, ja katrs cilvēks dienā izdarītu vienu labu darbu, jo tikai visi kopā mēs šo pasauli varam padarīt skaistāku un labāku.

Protams, ir labi domāt par nākotni, taču man palicis prātā lasītais: „Vakardienu ir vēsture, rītdiena – noslēpums, bet šodienai – dāvana.” Šī diena, šī minūte ir unikāla un neatkarītojama jau ar to, ka tā IR.

Būtu labi, ja cilvēki mācētu saprast cits citu, mācētu ieklausīties viens otrā. Dusmas nomelno cilvēka sirdi. Pats lielākais skaistums taču atrodas sirdī, tāpēc sameklēsim putekļu slotas un to nofīrišsim!

No Lēduras G.Merķeļa pamatskolas skolēnu domrakstiem apkopojusi skolotāja Baiba Pilskalne

foto: Madara Audzēviča

Lēdurga ziemas vakarā Foto: Madara Audzēviča

6. AUGUSTĀ LĒDURGAI 800

SVINĒSIM KOPĀ!

9.00 – 17.00	Lēdurgas G.Merkelā pamatskolas vēstures muzeja apskate.
10.00	Sacensības Lēdurgas G.Merkelā pamatskolas sporta laukumā. Strītbola turnīrs (3 pret 3), pludmales volejbols (3 pret 3), jautrā stafete (komandā 2), riņķu mešana, soda metieni. Pieteikšanās pa tel.26517271. Dalības maksa Ls 1,- .
10.30	Lēdurgas G.Merkelā pamatskolas bijušo un esošo darbinieku tikšanās un nesteidzīgas sarunas pie kafijas tases...
11.00	Lēdurgas mākslas skolā - atvērto durvju diena un skolas nobeiguma darbu izstāde.
11.00	Bērnu rīts. Bērnudārza pagalmā, pie mākslas skolas un pagasta pārvaldes - piepūšamās atrakcijas, batuts, rotaļas kopā ar pasaku varonjiem, zīmējumi uz asfalta, fotostends (atceries panemt līdzī savu fotoaparātu!). Ja gribēsi šaut ar loku vai pagatavot savu svētku piemiņas nozīmīti, tad gan panem līdzī nauduņu.
11.00	Lēdurgas kultūras nama mazajā zālē apskatāma foto izstāde „Lēdurga un lēdurdzieši” un seno priekšmetu izstāde „Lietas ar stāstu” . Iespējams arī iztaijāt vēsturnieku un uzzināt interesantus faktus Lēdurgas vēsturē. Kas to lai zin, varbūt <i>vēsture kļūs dzīva</i>
11.00 -16.30	Filmu demonstrējumi Lēdurgas kultūras namā. „Lēduras pagasts”, „Dārznieks Arvīds Janitēns”, „Aizvestie”, „Laimas maize”. Būs arī pārsteigumi, ja vecais, labais filmu rādāmais aparāts nesaniķosies...
12.00	Svētbrīdis Lēdurgas kapos. Līdzī nem svecītes un ziedus, lai pieminētu tos lēdurdziešus, kas Viņā Saulē.
13.00	Svētku tirdziņš „Kamoliša parkā” (pie ev. lut. baznīcas). Mājās cepta maize, opīša kūpinājumi, rotas un krelles, linu maisiņi, adījumi un tamborējumi, skalu grozi, ādas izstrādājumi, glezns... Ko vēl var vēlēties?! Ja Tev ir ko pārdot vai mainīt (nu, teiksim, ievārījuma vai salātu burciņas pret adītām zeķēm, ja pratīsi vienoties), tad piesakies Ilzei t.29166140 vai Astrīdai t.26203173. Vēl turpat „Kamoliša” parkā pie ugunkura varēsi izdziedēt senākas un jaunākas dziesmas un varbūt pat kārtīgi izdancoties kopā ar vokālo ansambli „Jautrās vecmāmiņas” un folkloras kopu „Putni”. Kad dziedot un dancojot būsi noguris, spēkus palīdzēs atgūt Stipro Jaužu zupa (par to tikai PALDIES būs jāsaka).
13.00	Laukumā pie vecā kroga (tur, kur tie zīmētie logi) - dažādas sacensības gudriniekiem - zolīte, šahs, dambrete, kā arī viktorīna „Izzini Lēdurgas pagasta vēsturi!” (arī tiem, kas nav piedalījušies pirmajā un otrajā kārtā). Sacensību vadīšana J.Plitnieka un J.Upīša ziņā, bet viktorīnas jautājumus uzdos Krimuldas novada vēstures draugu biedrības pārstāvji. Visiem, kas vēlas ko aktīvāku – kluba „Vendenes strēlnieki” organizētais turnīrs šaušanā ar loku.
16.00	Kastaņu stādīšana laukumā aiz kultūras nama. Lēdurgas svētku logo redzama kastaņlapa. Cik kastaņas Tu vari saskaitīt Lēdurgā? Maz gan, tāpēc stādīsim, lai aug!
17.00	Svētku oficiālā atklāšana estrādē. Būs Krimuldas novada domes priekšsēdētāja uzruna, viesu apsveikumi, Lēdurgas kultūras nama pašdarbības kolektīvu (mēs tacu varam!) un viesu koncerts. Un uz Krimuldas novada vēstures grāmatas atvēšanas ceremoniju ciemos ir aicināts pats Garlībs Merķelis. Jācer, ka ieradīsies....
20.00	Aizlūgums un labdarības koncerts evaņģēliski luteriskajā baznīcā. Spēlēs Krimuldas mākslas un mūzikas skolas un Limbažu mūzikas skolas apvienotais orķestris. Koncerta otrajā daļā skanēs ērģeles un dziedās operas soliste Yulianna Bawarska. Katrs, kurš vēlēsies, varēs ziedot līdzekļus Lēdurgas pareizticīgo baznīcas atjaunošanai.
22.00	Visu nakti līdz rīta gaismai Lēdurgas estrādē - svētku balle kopā ar grupu „Baltie lāči” . Ieejas maksa Ls 2,- . Bēriem līdz 10 g.v., pensionāriem un invalīdiem – bez maksas.

Lēdurgai 800 svētku dienā 6. augustā kursēs pagasta autobuss.

10.00 Aijaži – 10.15 Lēdurgas kultūras nams – 10.30 Lode – 10.45 Lēdurgas k/n – 11.00 Jugla – 11.15 Lēdurgas k/n

15.00 Lēdurgas k/n – 15.15 Aijaži – 15.30 Lēdurgas k/n – 15.45 Lode – 16.00 Lēdurgas k/n – 16.15 Jugla – 16.30 Lēdurgas k/n

22.00 Lēdurgas k/n – 22.15. Aijaži – 22.30 Lēdurgas k/n – 22.45 Lode – 23.00 Lēdurgas k/n – 23.15 Jugla – Lēdurgas k/n

IZZINI LĒDURGAS PAGASTA VĒSTURI

Trešajā Lēdurgai 800 pielikumā bija publicēti Krimuldas novada vēstures draugu biedrības sagatavotās viktorīnas „Izzini Lēdurgas pagasta vēsturi!” pirmās kārtas jautājumi. Paldies visiem aktīvajiem vēstures izzinātājiem! Šoreiz – viktorīnas otrs kārtas jautājumi. Atkārtoti ievietojam arī pirmās kārtas jautājumus, no kuriem viens (6.), nemot vērā lasītāju zvanus, ir tīcis precizēts – zemūdenes „Ronis” komandiera dzimšanas vieta ir Lēdurgas un Turaidas draudze.

Tiem, kas jau ir iesūtījuši atbildes uz pirmajiem 10 jautājumiem, uz tiem atkārtoti nav jāatbild, bet tikai uz 11. – 20. jautājumu. No jauna sācējiem, protams, jāatbild uz visiem divdesmit. Uzvarētājs tiks noteikts, apkopojoš abu kārtu rezultātus. Balva uzvarētājam – KRIMULDAS NOVADA GRĀMATA.

Atbildes var sūtīt (nest) uz Lēdurgas kultūras namu, vai arī elektroniski uz adresi: gatis.krums@gmail.com LĪdz 4. AUGUSTAM.

Pirmās kārtas jautājumi.

1. Kurā vēstures avotā pirmo reizi ir pieminēta Lēdurga (Letegore), pamatojoties uz kuru, šogad tiek svinēta Lēdurgas astoņsimtgade?
2. Kā sauc fotogrāfu, pateicoties kuram, ir saglabājies ievērojams Lēdurgas kultūrvēsturiskais mantojums fotogrāfijās?
3. Nosauciet kolhozus, kuri tika dibināti Lēdurgas pagastā 1948. – 1949. gados.
4. Nosauciet maztautu, kas apdzīvoja Lēdurgas pagasta teritoriju pirms 800 gadiem!
5. Kādu aprīņķu (vai rajonu) teritorijā Lēdurga ir ietilpusi 20.gadsimtā?
6. Kā sauc Latvijas armijas militārpersonu, zemūdenes „Ronis” komandieri, kas dzimis Lēdurgas – Turaidas draudzē?
7. Kura mācītāja laikā sāka būvēt tagadējo Lēdurgas luterāņu baznīcu?
8. Kas kopīgs Lēdurgas pareizticīgo baznīcai un Saeimas namam Rīgā?
9. Kurš Lēdurgas skolotājs ir saņēmis Trīszvaigžņu ordeni?
10. Kā sauc un kur atrodas lielākais dižakmens Lēdurgas pagastā?

Otrs kārtas jautājumi.

1. Kā sauc Lēdurgas skolotāju, kurš ir vairāku mācību grāmatu, kā arī grāmatas „Ceļvedis pa Vidzemes Šveiceju” autors?
2. Kā savulaik vēl tīcis saukts Aģes ezers?
3. Kā sauca kolhoza priekšsēdētāju, kuru sašāva teātra izrādes ģenerālmēģinājuma laikā vecajā Lēdurgas kultūras namā (klubā)?
4. Nosauciet Lēdurgas pašvaldības vadītājus pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas līdz mūsdienām (1990. – 2011.) !
5. Kas ir burjānis?
6. Atminiet mīklu: balta govs, zaļa mugura, viens pats rags, skan kā traks!
7. Eduarda Rozenstrauha dziesmas "Zilais lakatirš" vārdu autore ir dzimusī un augusi Lēdurgā. Nosauciet viņas vārdu un uzvārdu!
8. Kur ir dzimis romāna "Mūža meža maldi" autors?
9. Kad dibināts un izveidots Lēdurgas dendroparks un kas bija šīs idejas iniciators?
10. Kurā valstī un pilsētā ir izliets tagadējais Lēdurgas ev. lut. baznīcas zvans?

Aicinām brīvprātīgos palīgus!

Gatavojoties Lēdurgas 800 gadu jubilejai, aicinām brīvprātīgos palīgus pievienoties svētku veidotājiem 4., 5. un 6.augustā. Paldies visiem, kas jau pieteikušies, tomēr palīgi noteikti noderēs vēl! Aicināti gan spēcīgi jaunieši (celšanai, nešanai un ciemīt smagākiem darbiem), gan sievas, meitas un visi, kas var palīdzēt lasīt ziedus, veidot kompozīcijas un pīt pīnes.

5.augustā no pl.10.00 – 12.00 un no 17.00 līdz vēlam vakaram lūgums nest dārza vai plavas ziedus uz auto stāvvietu pie estrādes. Turpat blakus šķūnītī tiks pītas vītnes svētku rotājumiem, tāpēc – jo vairāk ziedus lēdurdzieši atnesīs, jo skaistāka būs Lēdurga svētkos...

Pieteikties vari kultūras namā Ilzei (t.29166140; ilzeparks@inbox.lv)

Laipni lūdzam bijušos un esošos lēdurdziešus ziedot svētku organizēšanai naudas līdzekļus. Ar Krimuldas novada domes lēmumu ir atvērts ziedojumu konts:

AS SEB banka LV88UNLA0050016903166

Atbildību par ziedoto naudas līdzekļu izlietošanu uzņemas Lēdurgas pagasta pārvalde un svētku organizēšanas darba grupa

Lielā paldies visiem, kas ir jau ziedojuši naudas līdzekļus svētku organizēšanai!

LĒDURGAI 800 svētku organizēšanas darba grupa

Juris Liepa, Lēdurgas pagasta pārvalde, ledpadom@latnet.lv; Karolis Treijs, Krimuldas novada domes kultūras komitejas vadītājs, karolistrreis@inbox.lv; Ilze Runce, Lēdurgas k/n, ir2701@inbox.lv; Ilze Klavīna, Lēdurgas k/n, ilzeparks@inbox.lv; Maija Kalnīte, G.Merķeļa Lēdurgas pamatskola, kalninaimaja22@inbox.lv; Maija Plāga, Lēdurgas Mākslas Skola, maija.pilaga@inbox.lv; Konstantīna Ķekabsonē, Lēdurgas bibliotēka, ina51iek@inbox.lv; Rita Bērziņa, Invalīdu, politiski represēto un pensionāru apvienība „Kamoītis”; Zane Rugina, NVO Sirdsdegsmes, zrugina@inbox.lv; Sandra Zvidriņa, NVO Pīlādzīls, sancco@tvnet.lv; Gatis Krūmiņš, Krimuldas novada vēstures draugu biedrība, gatis.krums@gmail.com; Ausma Randa, Lēdurgas Ev.Luterāņu draudze

Šajā izdevumā ir izmantoti materiāli no Lēdurgas iedzīvotāju un Lēdurgas skolas muzeja arhīviem. Pateicamies par atbalstu visiem, kas palīdzēt vēsturiskos materiālus un liecības. Lūdzam izteikt savus priekšlikumus svētku organizēšanas darba grupai.